

POWIATOWY
PORADNIK
OSOBY
NIEPEŁNOSPRAWNEJ

STARGARD SZCZECIŃSKI 2006

© Copyright by Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim

ISBN 83-924413-0-3

Powiatowy Poradnik Osoby Niepełnosprawnej pozytywnie zaopiniowała
Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

**KONSTYTUCJA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 30

Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Art. 32

- 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.*
- 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.*

Art. 69

Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

W powiecie stargardzkim jest 16 tys. osób niepełnosprawnych

Karta Praw Osób niepełnosprawnych uchwalona przez Sejm RP 1 sierpnia 1997 roku uznaje przede wszystkim pełne i niezbywalne prawo osób niepełnosprawnych do niezależnego samodzielnego, aktywnego i wolnego od dyskryminacji życia i określa również *katalog 10 praw z których, każdy niepełnosprawny powinien móc skorzystać*:

1. Prawo dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
2. Prawo dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny.
3. Prawo dostępu do rehabilitacji umożliwiającej adaptację społeczną.
4. Prawo do nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz korzystania ze szkolnictwa specjalistycznego lub edukacji indywidualnej.
5. Prawo do pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych.
6. Prawo do pracy na otwartym rynku zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach przystosowanych do indywidualnych potrzeb.
7. Prawo do zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków wynikających z niepełnosprawności oraz uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym.
8. Prawo do życia w środowisku wolnym od barier architektonicznych utrudniających dostęp do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się, dostęp do informacji i możliwości komunikacji międzyludzkiej.
9. Prawo do posiadania samorządowej reprezentacji swojego środowiska oraz do konsultowania z nią wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych.

10. Prawo do pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce odpowiednio do zainteresowań i potrzeb.

SPIS TREŚCI

I. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7
1. Orzeczenie do celów rentowych	11
2. Orzeczenie do celów poza rentowych	13
II. UPRAWNIENIA I ULGI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	17
1. Legitymacja osoby niepełnosprawnej	17
2. Karta parkingowa	18
3. Zatrudnienie	19
4. Czas pracy	20
5. Przerwa w pracy	20
6. Dodatkowy urlop i zwolnienie od pracy	21
7. Opłata skarbową	22
8. Dostępność do usług pocztowych	22
9. Opłata paszportowa	23
10. W bibliotece i muzeum	24
11. Ulgi komunikacyjne w przewozach kolejowych i autobusowych	25
12. Prawo do bezpłatnych przejazdów oraz opłaty za przewozy osób niepełnosprawnych środkami transportu Miejskiego Zakładu Komunikacji w Stargardzie Szczecińskim	29
13. Ulgi rehabilitacyjne	31
14. Ulgi za abonament radiowo-telewizyjny	35
15. Ulgi telekomunikacyjne	38
16. Udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej i rolniczej	39
17. Udzielania dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej	40
18. Dofinansowanie pobytu osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusie rehabilitacyjnym	40
19. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	42
20. Dofinansowanie zaopatrzenia do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	43
21. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych	44
22. Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się	45
23. Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych	46
24. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu	47
25. Dofinansowanie szkoleń osób niepełnosprawnych	48
26. Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki	49
27. Programy celowe PFRON: <i>Pegaz 2003, Komputer dla Homera, Student</i>	49
III. ULGI DLA PRACODAWCÓW	56
IV. STOWARZYSZENIA, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE STARGARDZKIM	59

I. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

„Podejmując zagadnienie społecznych problemów osób niepełnosprawnych należy zdać sobie sprawę jak szerokie zjawisko opisuje to pojęcie. Termin osoba niepełnosprawna został wprowadzony do języka prawnego niezbyt dawno. Ugruntował się on prawie przede wszystkim dzięki obchodom Międzynarodowego Roku Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych w 1991 oraz w okresie tzw. Dekady na rzecz Osób Niepełnosprawnych ogłoszonej przez ONZ na lata 1983-1992. Do polskiego prawa wchodzi on jednak stopniowo wraz z jego reformowaniem. Zaznaczył się silnie jedynie w niektórych dziedzinach, między innymi w prawie pracy, prawie zabezpieczenia społecznego, w tym przede wszystkim pomocy społecznej, w prawie dotyczącym oświaty oraz prawie finansowym. Termin niepełnosprawność, mimo braku jednoznacznej definicji, upowszechnił się współcześnie nie tylko w prawie (ustawodawstwie), ale także w literaturze i języku potocznym. Najczęściej zastępuje on termin inwalidztwo, choć zakresy obu tych terminów nie zawsze są tożsame. Ujęcie niepełnosprawności, obok aspektów biologicznych i psychicznych, zawiera zazwyczaj także aspekty związane z aktywnością życiową jednostki.

Według ustawodawstwa polskiego osobą *niepełnosprawną* jest człowiek, którego obniżona sprawność funkcjonalna (fizyczna i/lub psychiczna) trwale lub okresowo uniemożliwia, ogranicza lub utrudnia życie codzienne (naukę, pracę), a także pełnienie ról właściwych dla płci i wieku zgodnie z przyjętymi normami prawnymi i zwyczajowymi. Obok powyższej w polskim ustawodawstwie funkcjonuje również inna definicja, przyjęta dla celów przyznawania renty inwalidzkiej, mówiąca, że niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie: o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności albo orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, a jeżeli nie ukończyły 16 roku życia-orzeczenie o rodzaju i stopniu niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne często nazywane są w ustawodawstwie osobami z niepełną sprawnością. Definicja „niepełnej sprawności” znana powszechnie i zalecana przez Międzynarodową Klasyfikację Uszkodzeń, Niepełnosprawności i Upośledzeń, opublikowana w 1980 roku

przez Światową Organizację Zdrowia obejmuje trzy wymiary ściśle ze sobą powiązane i wzajemnie uwarunkowane: uszkodzenie, niepełnosprawność i upośledzenie”*

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dniem 1 stycznia 1998 roku wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności:

- **znaczny**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- **umiarkowany**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- **lekki**, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Dzieci, które nie ukończyły 16 roku życia są zaliczane do grona osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne dziecku w tym wieku.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

*za: "Bifron", czerwiec 2005 r., s. 79

Osoby niepełnosprawne, które zaliczono przed 1 stycznia 1998 roku do:

- **I grupy inwalidów** traktowane są jak z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- **II grupy inwalidów** traktowane są jak z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- **III grupy inwalidów** traktowane są jak z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Z kolei osoby wobec, których orzeczono:

- **całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji** traktuje się jak osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- **całkowitą niezdolność do pracy** traktuje się jak osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- **częściową niezdolność do pracy** traktuje się jak osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Natomiast osoby, którym orzeczono:

- **stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i przysługuje im zasiłek pielęgnacyjny** traktowane są jako osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- **stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym** traktowane są jako osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Z kolei osoby posiadające przed 1 stycznia 1998 roku, ale ważne orzeczenie z tytułu niezdolności do służby wydane przez komisję lekarską podległą Ministerstwu Obrony Narodowej albo Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji i które w związku z tym zostały zaliczone do:

- **I grupy inwalidów** traktowane są na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- **II grupy inwalidów** traktowane są na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- **III grupy inwalidów** z związku ze służbą, z jednoczesnym orzeczeniem inwalidztwa III grupy z ogólnego stanu zdrowia traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Natomiast orzeczenie zaliczające do III grupy inwalidów wyłącznie z tytułu niezdolności do służby oznacza zdolność do pracy poza służbą, a zatem posiadaczy tych orzeczeń nie traktuje się jako osoby niepełnosprawne. Osoby legitymujące się takim orzeczeniem mogą wystąpić z wnioskiem o ustalenie stopnia niepełnosprawności do powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności.

Orzeczenie z tytułu niezdolności do służby wydane przez komisję lekarską podległą Ministerstwu Obrony Narodowej albo Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji po 1 stycznia 1998 roku nie stanowi podstawy do zaliczenia osób posiadających takie orzeczenia do grona osób niepełnosprawnych. Osoby legitymujące się takim orzeczeniem mogą wystąpić z wnioskiem o ustalenie stopnia niepełnosprawności do powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności.

Z dniem 1 września 1997 roku zlikwidowano działające przy Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia (tzw. KIZ), a ponadto zlikwidowano także podział na: I, II i III grupę inwalidzką. Jednakże osoby, które przed dniem 1 stycznia 1998 roku zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów albo ich orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów nie utraciło mocy, zaliczane są do osób niepełnosprawnych.

Obecnie obowiązują dwa rodzaje orzekania, które regulowane są odrębnymi ustawami i prowadzone są przez dwie różne instytucje, a mianowicie:

- **do celów rentowych** - orzekanie rentowe prowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz. 1118 z późn. zm.),
- **do celów pozarentowych** - orzekanie prowadzone przez powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.)

ORZEKANIE DO CELÓW RENTOWYCH

Orzekanie dla celów rentowych prowadzi lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Lekarz ten ocenia stopień niezdolności do pracy danej osoby i na podstawie tej oceny wydaje orzeczenie o niezdolności do pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych kierując się orzeczeniem lekarza podejmuje decyzje w sprawie przyznania świadczenia rentowego. Lekarz orzecznik działa w oddziale ZUS lub KRUS, a bezpośredni nadzór nad prawidłową działalnością, polegający m.in. na kontroli orzeczeń pod względem merytorycznym i formalnym sprawuje główny lekarz orzecznik oddziału ZUS bądź KRUS. Lekarz orzecznik orzeka na wniosek właściwej komórki (jednostki) organizacyjnej oddziału ZUS lub KRUS bądź na wniosek innych organów rentowych, jeżeli należy to do ich właściwości. Oznacza to, że osoba ubiegająca się o rentę z tytułu niezdolności do pracy składa wniosek do oddziału ZUS lub KRUS, a do lekarza orzecznika występuje tenże oddział. Orzeczenie o niezdolności wydawane jest na podstawie bezpośredniego badania osoby, która ubiega się o świadczenie oraz na podstawie przedłożonej dokumentacji. Wydanie orzeczenia o niezdolności do pracy przez lekarza nie jest równoznaczne z przyznaniem renty przez ZUS bądź KRUS.

Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie, która spełni następujące warunki:

1. uzyska orzeczenie o niezdolności do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:
 - 1 rok, jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat,
 - 2 lata, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat,
 - 3 lata, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat,
 - 4 lata, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat,
 - 5 lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.
3. niezdolność do pracy powstała w czasie trwania okresów składkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Okres składkowy, o którym mowa w pkt. 2 nie jest wymagany w przypadku powstania niezdolności do pracy w czasie drogi do/lub z pracy.

Osoba, która spełni wymienione warunki może uzyskać rentę:

1. **stałą**, jeżeli niezdolność do pracy jest stała,
2. **okresową**, jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa,
3. **szkoleniową**, w przypadku orzeczenia o celowości przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie lub niezdolność do służby.

Od orzeczenia o niezdolności do pracy lekarza orzecznika nie przysługuje odwołanie. Odwołanie natomiast przysługuje od decyzji ZUS w sprawie nieprzyznania renty do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Należy wyjaśnić, że **niezdolną do pracy** jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. **Całkowicie niezdolną** jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a **częściowo niezdolną** jest osoba, która utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. **Trwałe orzeczenie** o niezdolności do pracy oznacza, że według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy, a **okresowa niezdolność** oznacza, że według wiedzy medycznej istnieją rokowania odzyskania zdolności do pracy.

Osobie wobec, której orzeczono całkowitą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo osobie, która ukończyła 75 lat przysługuje **zasilek pielęgnacyjny**.

Wnioski w powyższych sprawach należy składać w Inspektoracie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy ul. Składowej 2 w Stargardzie Szczecińskim w sali obsługi interesantów w godz. od 8⁰⁰ do 15⁰⁰ w poniedziałki, wtorki, środy i piątki oraz od 8⁰⁰ do 17⁰⁰ w czwartki.

Inspektorat ZUS w Stargardzie Szczecińskim wnioski o wydanie orzeczenia o niezdolności do pracy przekazuje do lekarza orzecznika w Oddziale ZUS w Szczecinie przy ul. Jana Matejki 22, tel. (091) 459 60 00.

Renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- przed ukończeniem 18 roku życia,

- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, przed ukończeniem 25 roku życia,
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej,

Osobom wcześniej wymienionym przysługuje:

- **renta socjalna stała**, jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała,
- **renta socjalna okresowa**, jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS.

Renta socjalna nie przysługuje osobie, która ma prawo do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osoby uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Postępowanie w sprawach przyznania renty socjalnej wszczyna się na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego.

Po uzyskaniu zgody osoby zainteresowanej z wnioskiem takim może wystąpić inna osoba lub kierownik ośrodka pomocy społecznej

Decyzję o przyznaniu renty socjalnej wydaje i świadczenie to wypłaca jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu osoby niepełnosprawnej.

Od decyzji w sprawie renty socjalnej przysługuje odwołanie.

ORZEKANIE DO CELÓW POZARENTOWYCH

Orzekanie dla celów pozarentowych dla mieszkańców powiatu stargardzkiego wykonuje **Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności** przy ul. Skarbowej 1 w Stargardzie Szczecińskim, który orzeka na wniosek:

- osoby zainteresowanej uzyskaniem orzeczenia o niepełnosprawności,
- przedstawiciela ustawowego osoby zainteresowanej,
- ośrodka pomocy społecznej za zgodą zainteresowanej osoby lub jej ustawowego przedstawiciela.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzeka o niepełnosprawności wobec osób, które do tej pory nie posiadały żadnego orzeczenia, jak również wobec osób, które posiadają orzeczenia uzyskane z innych organów orzekających, a których ważność skończyła się, albo też osoby te chciałyby uzyskać uprawnienia i ulgi przysługujące osobom niepełnosprawnym.

Ponadto z wnioskiem o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności winni także występować rodzice dzieci do 16 roku życia. W przypadku dzieci orzeka się o niepełnosprawności bez jej stopniowania. Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym w przypadku osoby dorosłej, a w przypadku dziecka do 16 roku życia zaliczenie do osób niepełnosprawnych, stanowi podstawę do uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego.

W orzeczeniu o niepełnosprawności poza ustaleniem stopnia niepełnosprawności znajdują się wskazania dotyczące:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniające psychofizyczne możliwości danej osoby,
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz placówki,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek pozwalających uzyskać tzw. kartę parkingową, którymi to przesłankami są obniżona sprawność ruchowa, posiadanie prawa jazdy i zaliczenie do jednego z trzech stopni niepełnosprawności.

Osoba zainteresowana uzyskaniem orzeczenia winna zgłosić się do siedziby Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, która mieści się w budynku Starostwa Powiatowego przy ul. Skarbowej 1 w pokoju 021 na parterze (nr tel.(091) 48 04 903), w celu pobrania wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Wniosek ten składa się z dwóch załączników. Jeden z nich wypełnia zainteresowana osoba, a drugi lekarz, pod którego opieką znajduje się ta osoba, a który to załącznik lekarz musi wypełnić nie wcześniej niż 30 dni przed złożeniem wniosku. W zaświadczeniu lekarskim powinno się znaleźć rozpoznanie choroby zasadniczej i chorób współistniejących, a także wyniki badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych potwierdzających rozpoznanie. Po wypełnieniu wniosku składa się go w siedzibie Powiatowego Zespołu dołączając do niego dokumentację medyczną, a także inne dokumenty mogące mieć znaczenie przy ustalaniu stopnia niepełnosprawności. Po złożeniu wniosku osoba zainteresowana zostanie powiadomiona pisemnie o terminie, w którym stanie przed właściwą komisją Powiatowego Zespołu na co najmniej 14 dni przed posiedzeniem. Komisje orzekają w Wojskowej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej przy Al. Żołnierza 37 w Stargardzie Szczecińskim, w budynku „białych koszar”.

W wyznaczonym dniu należy stawić się przed właściwą komisją Powiatowego Zespołu, która orzeknie czy daną osobę zalicza się do grona osób niepełnosprawnych. W terminie 14 dni od dnia orzeczenia osoba otrzymuje orzeczenie listownie, bądź osobiście w siedzibie Powiatowego Zespołu. Ta sama procedura obowiązuje przy orzekaniu o niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia. Stopień niepełnosprawności osoby dorosłej orzeka się na czas określony lub na stałe, a niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.

Niestawienie się na wyznaczonym posiedzeniu składu orzekającego powoduje pozostawienie sprawy bez rozpoznania, chyba że nieobecność

zostanie usprawiedliwiona i wówczas przewodniczący Zespołu wyznaczy nowy termin posiedzenia składu orzekającego.

Jeżeli przewodniczący Powiatowego Zespołu uzna posiadaną dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania orzeczenia o stanie zdrowia bez badania osoby zainteresowanej i osoba ta w związku z ciężką, przewlekłą chorobą lub pobytem w szpitalu ma ograniczoną możliwość w poruszaniu się, orzeczenie o stanie zdrowia tej osoby może być wydane bez jej badania.

Od orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przysługuje prawo odwołania w terminie 14 dni od dnia doręczenia, bądź odebrania orzeczenia. Odwołanie adresuje się do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinie, za pośrednictwem Powiatowego Zespołu w Stargardzie Szczecińskim. Ponadto nadzór nad orzecznictwem sprawuje Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w Warszawie.

II. UPRAWNIENIA I ULGI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Osoba, która została zaliczona do jednego z trzech stopni niepełnosprawności może otrzymać legitymację potwierdzającą orzeczenie o niepełnosprawności. W tym celu pobiera z siedziby Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy ul. Skarbowej 1 w Stargardzie Szczecińskim wniosek o wydanie legitymacji, który po wypełnieniu składa w Powiatowym Zespole wraz z dwoma zdjęciami. Legitymację po podpisaniu przez Starostę odebrać można w siedzibie Powiatowego Zespołu. Legitymacja wydawana jest bezpłatnie.

Legitymację może otrzymać także dziecko do 16 roku życia. Procedura wydania legitymacji jest taka sama jak w przypadku osoby dorosłej.

POWIATOWY ZESPÓŁ
DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
w Stargardzie Szczecińskim

LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Nr

mp.

(podpis posiadacza legitymacji)

(imię i nazwisko)

(adres zamieszkania)

Stopień niepełnosprawności
na stałe/do dnia*

Symbol przyczyny niepełnosprawności**
.....

Legitymacja ważna
na stałe/do dnia*

**Legitymacja upoważnia do korzystania
z ulg i uprawnień**

mp.

(data, pieczęć starosty i podpis)

* Niepotrzebne skreślić.
** Wpisuje się na wniosek osoby zainteresowanej.

POWIATOWY ZESPÓŁ
DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
w Stargardzie Szczecińskim

**LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ
KTÓRA NIE UKOŃCZYŁA 16 ROKU ŻYCIA**

Nr

(imię i nazwisko dziecka)

(adres zamieszkania dziecka)

(imię i nazwisko przedstawiciela ustawowego)

(podpis przedstawiciela ustawowego)

Niepełnosprawność orzeczona:
do dnia*

Symbol przyczyny niepełnosprawności*
.....

Legitymacja ważna do dnia

**Legitymacja upoważnia do korzystania
z ulg i uprawnień**

mp.

(data, pieczęć starosty i podpis)

* Wpisuje się na wniosek przedstawiciela ustawowego
dziecka.

Wzór legitymacji

KARTA PARKINGOWA

Osoba o obniżonej sprawności, posiadająca prawo jazdy, która została zaliczona do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, a przyczyna niepełnosprawności na orzeczeniu została oznaczona kodem R lub N może otrzymać kartę parkingową wydaną przez Starostę.

Osoba zainteresowana wyrobieniem takiej karty musi zgłosić się do Wydziału Infrastruktury i Komunikacji w Starostwie Powiatowym w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Skarbowej 1 i przedłożyć orzeczenie o niepełnosprawności wraz ze zdjęciem.

Karta wydawana jest imiennie na osobę niepełnosprawną, bez względu na wiek.

Koszt karty zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra ds. Transportu wynosi 25 zł.

Do korzystania z karty parkingowej oprócz osoby niepełnosprawnej uprawnione są również osoby kierujące pojazdem przewożącym osobę o obniżonej sprawności ruchowej.

Kartę parkingową należy umieszczać za przednią szybą samochodu w sposób umożliwiający jej odczytanie.

Karta parkingowa upoważnia do niestosowania się do następujących znaków:

- B-1** zakaz ruchu w obu kierunkach;
- B-3** zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych;
- B-35** zakaz postoju; dopuszczalny czas postoju ponad 1 minutę umieszczony jest na znaku lub na tabliczce pod nim;
- B-37** zakaz postoju w dni nieparzyste;
- B-38** zakaz postoju w dni parzyste;
- B-39** strefa ograniczonego postoju.

Karta parkingowa osoby niepełnosprawnej
Parking card

Data ważności:
Nr:
Organ wydający:

PL

Wzór Unii Europejskiej

Imię:
Nazwisko:

fotografia

Karta parkingowa potwierdza uprawnienie:
a) właściciela karty
b) kierowcy przewożącego właściciela karty do korzystania z ulg i przywilejów określonych w przepisach ruchu drogowego.

Karta parkingowa powinna być umieszczona za przednią szybą pojazdu samochodowego w sposób umożliwiający odczytanie jej pierwszej strony.

Podpis:

Wzór karty

ZATRUDNIENIE

Każda osoba niepełnosprawna zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, ma prawo do uzyskania zatrudnienia, jak również ma prawo do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna.

W przypadku osoby, która w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej utraciła zdolność do pracy na dotychczasowym stanowisku, pracodawca ma obowiązek wydzielić lub zorganizować odpowiednie stanowisko pracy, które będzie miało podstawowe zaplecze socjalne. Utworzenie tego stanowiska nie może nastąpić później niż w trzy miesiące od zgłoszenia przez tą osobę pracodawcy gotowości do podjęcia przez nią pracy.

Zgłoszenie tej gotowości powinno nastąpić w terminie jednego miesiąca od dnia uznania tej osoby za osobę niepełnosprawną.

Przepis ten nie ma zastosowania w sytuacji, w której wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przepisów BHP przez pracownika z jego winy lub wynikało z jego stanu nietrzeźwości i zostało to udowodnione przez pracodawcę.

CZAS PRACY

Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do lekkiego stopnia niepełnosprawności nie może przekroczyć 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, a w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego albo znacznego stopnia niepełnosprawności czas pracy nie może przekroczyć 7 godzin na dobę i 35 godzin w tygodniu.

Ponadto osoby niepełnosprawne nie mogą być zatrudniane w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych.

Wymiaru czasu pracy przedstawionego powyżej nie stosuje się do osób niepełnosprawnych zatrudnionych przy pilnowaniu oraz w sytuacji, gdy na wniosek tej osoby lekarz wyrazi na to zgodę. Koszt takiego badania pokrywa pracodawca.

Stosowanie obniżonego wymiaru pracy nie powoduje obniżenia wysokości wynagrodzenia wypłacanego w stałej miesięcznej wysokości.

PRZERWA W PRACY

Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek, która wynosi 15 minut i jest ona wliczana do czasu pracy.

DODATKOWY URLOP I ZWOLNIENIA OD PRACY

Osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia do jednego z tych dwóch stopni niepełnosprawności.

Urlop powyższy nie przysługuje osobie niepełnosprawnej, której przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze przekraczającym 26 dni roboczych lub do urlopu dodatkowego przysługującego na podstawie odrębnych przepisów. Jeżeli jednak wymiar urlopu dodatkowego jest niższy od 10 dni roboczych, zamiast tego urlopu przysługuje urlop dodatkowy, o którym mowa powyżej.

Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku. Prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia przysługuje osobie ze znacznym bądź umiarkowanym stopniem również w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.

Wynagrodzenia za czas zwolnień od pracy w obu przypadkach oblicza się, jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy.

Łączny wymiar urlopu dodatkowego i zwolnienia w celu odbycia turnusu rehabilitacyjnego nie może przekroczyć 21 dni roboczych.

OPLATA SKARBOWA

Opłacie skarbowej nie podlegają podania i załączniki do podań, czynności urzędowe, zezwolenia, dokumenty stwierdzające ustanowienie pełnomocnika oraz ich odpisy (wypisy) w sprawach dotyczących opieki społecznej i uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Ponadto nie pobiera się opłaty skarbowej za podania i załączniki do tych podań oraz za wydane na skutek złożenia podań, zaświadczenia potrzebne do uzasadnienia uzyskania pomocy społecznej bądź skorzystania z uprawnienia przysługującego osobie niepełnosprawnej na podstawie innych przepisów.

Opłacie skarbowej nie podlegają również podania i załączniki do podań wnoszone przez osoby, które udokumentują swój stan ubóstwa organowi mającemu rozpatrzyć podanie. Z tej samej przyczyny nie podlegają opłacie skarbowej czynności urzędowe dokonywane na wniosek osób wyżej wymienionych, jak również nie pobiera się opłat za wydawanie tym osobom zaświadczeń.

DOSTĘPNOŚĆ DO USŁUG POCZTOWYCH

Podmiot świadczący usługi pocztowe o charakterze powszechnym zapewnia osobom niepełnosprawnym dostęp do tych usług poprzez dostosowanie placówek świadczących usługi pocztowe o charakterze powszechnym do obsługi osób niepełnosprawnych w szczególności poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego oraz zorganizowanie pracy w urzędzie w sposób umożliwiający osobom niepełnosprawnym korzystanie z tych usług, w szczególności poprzez:

- wydzielenie w placówkach odpowiednio oznakowanych stanowisk, przystosowanych do obsługi osób niepełnosprawnych,
- umieszczanie nadawczych skrzynek pocztowych w sposób i w miejscu umożliwiającym korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózku inwalidzkim,
- doręczanie osobom:
 - z uszkodzeniem narządu ruchu lub innym schorzeniem uniemożliwiającym lub ograniczającym samodzielne poruszanie się,

- niewidomym i niedowidzącym, na ich wniosek i bez dodatkowych opłat w miejscu ich pobytu przesyłek listowych, listów wartościowych, paczek pocztowych i przekazów pocztowych pod wskazanym adresem,
- ogłaszanie w placówkach informacji o:
 - stosowanych przez podmiot udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych,
 - świadczonych przez podmiot usługach dla osób niepełnosprawnych,
 - organizacjach, instytucjach lub służbach pośredniczących w świadczeniu usług pocztowych osobom niepełnosprawnym.

OPŁATA PASZPORTOWA

Sprawy dotyczące opłat paszportowych uregulowane są przepisami w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat paszportowych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 41, poz. 346),

- za wydanie paszportu ważnego 10 lat opłata paszportowa wynosi **100 zł** (opłata podstawowa),
- ulgowa opłata paszportowa wynosi **50 zł**,
- za wydanie paszportu uprawniającego do wielokrotnych wyjazdów za granicę osobom małoletnim, które w dniu złożenia podania o wydanie paszportu nie mają ukończonych 16 lat, pobiera się opłatę paszportową w wysokości **30 zł**.

Ulgową opłatę paszportową pobiera się od:

- emerytów, rencistów, osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, a także małżonków tych osób pozostających na ich wyłącznym utrzymaniu,
- osób przebywających w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych,
- kombatantów i innych osób, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji z okresu powojennego,
- uczącej się młodzieży i studentów.

Nie pobiera się opłaty paszportowej za wydanie paszportu:

- osobom, które w dniu złożenia podania o wydanie paszportu mają ukończone 70 lat,
- osobom przebywającym w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystającym z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych, jeżeli ich wyjazd za granicę następuje w celu długotrwałego leczenia lub w związku z koniecznością poddania się operacji,
- żołnierzom niezawodowym wyznaczonym do pełnienia służby poza granicami państwa.

Częściowo obniżoną opłatę paszportową (zarówno normalną, jak i ulgową) pobiera się:

- w przypadku zmiany nazwiska, imienia lub innych danych, które podlegają wpisowi do paszportu,
- zmiany wyglądu osoby posiadającej paszport, która może utrudnić ustalenie tożsamości,
- braku w dotychczas posiadanym paszporcie miejsca na umieszczenie w nim stempli, wiz lub pieczęci poświadczających przekroczenie granicy.

Podwyższona opłata paszportowa:

- za wydanie nowego paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu pobiera się opłatę w wysokości 300 zł, jeżeli paszport został utracony z przyczyn zawinionych przez jego posiadacza,
- w razie kolejnej utraty paszportu z przyczyn, o których mowa powyżej, za wydanie nowego paszportu pobiera się opłatę w wysokości 400 zł.

W BIBLIOTECE I MUZEUM

Osoby niewidome mogą korzystać z bibliotek przystosowanych do ich potrzeb. Zadania te spoczywają na Centralnej Bibliotece Niewidomych, która zapewnia obsługę biblioteczną niewidomych oraz koordynuje działalność pokrewnych bibliotek i instytucji. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, kwalifikuje bowiem osoby niepełnosprawne do specjalnych grup użytkowników.

Osoby niepełnosprawne są również uprawnione do ulgowych wstępów do muzeów. Uprawnienie to wynika z przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 października 1997 r. **w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłat za wstęp do muzeów państwowych** i dotyczy emerytów, rencistów, inwalidów oraz osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami. Opłata ulgowa za wstęp do muzeum przysługuje za okazaniem stosownych dokumentów.

ULGI KOMUNIKACYJNE W PRZEWOZACH KOLEJOWYCH I AUTOBUSOWYCH

Prawo do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego w regularnych przewozach osób, które wykonywane są przez uprawnionych przewoźników kolejowych i autobusowych regulowane jest ustawowo.

Z ulg skorzystać mogą:

- osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji przez kogo rozumie się osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności albo całkowicie niezdolne do pracy i niezdolne do samodzielnej egzystencji albo zaliczone do I grupy inwalidów,
- dzieci i młodzież niepełnosprawną do 24 roku życia oraz młodzież niepełnosprawną studiującą do 26 roku życia, a także:
- opiekun lub przewodnik osoby niepełnosprawnej, którym jest osoba pełnoletnia, a w przypadku osoby niewidomej jest to osoba, która ukończyła 13 lat albo pies przewodnik.

Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego przysługuje wyłącznie w klasie 2 pociągów osobowych, pociągów pospiesznych i przyspieszonych. Ulgi nie dotyczą pociągów EuroCity, InterCity w komunikacji międzynarodowej oraz w autobusach ekspresowych.

Za przejazd w klasie 1, osoba uprawniona do ulgowego przejazdu w klasie 2 na podstawie biletów jednorazowych, zobowiązana jest do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między należnością za

pełnopłatny przejazd w klasie 1, a należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 2.

Przykład: bilet w klasie 1 bez ulgi kosztuje - 180 zł, a w klasie 2 - 120 zł. Niepełnosprawny z ulgą 37% za przejazd w klasie 2 zapłaciłby 75,60 zł. Więc za przejazd w klasie I zapłaci 135.60zł. : [75.60 zł+ (180 zł-120 zł)=135.60 zł]

Osobie uprawnionej do skorzystania z ulgi przysługuje ona w następującej wysokości:

- **95%** dla opiekuna albo przewodnika towarzyszącego osobie niewidomej albo niezdolnej do samodzielnej egzystencji w podróży środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego na podstawie biletu jednorazowego,
- **78%** dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej podróżującej środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego na podstawie biletu jednorazowego albo miesięcznego imiennego,
- **78%** dla jednego z rodziców lub opiekuna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej podróżującej środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego na podstawie biletu jednorazowego.

Uprawnienie do skorzystania z 78% ulg przysługuje wyłącznie na przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo - wychowawczej, placówki oświatowo - wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno - wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno - wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno pedagogicznej, poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny tam i z powrotem.

Potwierdzeniem uprawnień do tej zniżki jest:

- legitymacja przedszkolna, szkolna lub studencka wraz z dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność,
- w przypadku dzieci i młodzieży nieuczącej się legitymacja osoby niepełnosprawnej bądź wypis z treści orzeczenia lekarza ZUS, KRUS, stwierdzający stopień niepełnosprawności.

Przy przejazdach do i z jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne,

wraz z jednym z wymienionych dokumentów wymagane jest zaświadczenie określające odpowiednio:

- termin i miejsce badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych bądź terapeutycznych, albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej lub na turnusie rehabilitacyjnym,
- potwierdzenie stawienia się na badania, konsultacje, zajęcia rehabilitacyjne itd. w przypadku drogi powrotnej.
- **49%** dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej na podstawie biletów jednorazowych,
- **37%** dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach pospiesznych i ekspresowych oraz autobusowego w komunikacji innej niż zwykła na podstawie biletów jednorazowych,
- **37%** dla emerytów i rencistów oraz ich współmałżonków, na których pobierane są zasiłki rodzinne - *dwa przejazdy w roku*, przy przejazdach publicznymi środkami transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych.
Podstawą do korzystania z ulgi nie są legitymacje emeryta bądź rencisty, lecz zaświadczenia (wraz z dokumentem tożsamości) wydane przez jednostki Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, NSZZ „Solidarność”, OPZZ, „Solidarność” Weteranów Pracy, „Solidarność '80” oraz przez inne ogólnokrajowe organizacje związkowe, także resortowe.
Emeryci i renciści z lekkim stopniem niepełnosprawności nie mają zniżek w autobusach PKS.
- **37%** dla osób niewidomych, jeżeli nie zostały uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji przy wszystkich przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych.

Z ulg komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów można korzystać na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby niepełnosprawnej i jednego z niżej wymienionych dokumentów:

- wypisu z orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzającego zliczenie do I grupy inwalidztwa,

- wypisu z orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) albo Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefowi Agencji Wywiadu, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidzkiej,
- wypisu z orzeczenia lekarza ZUS lub KRUS, stwierdzający całkowitą niezdolność do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- zaświadczenie ZUS lub KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- legitymacja emeryta, rencisty wojskowego bądź policyjnego wydana przez właściwy organ emerytalno - rentowy podległy MSWiA lub Ministrowi Sprawiedliwości, z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa,
- legitymacji osoby niepełnosprawnej, stwierdzającej znaczny stopień niepełnosprawności.

- **100%** dla dzieci, które nie ukończyły 4 roku życia, w przejazdach PKP wszystkich pociągów na podstawie jednorazowego biletu i PKS, gdy nie korzystają z oddzielnego miejsca. Jeśli dziecko korzysta z oddzielnego miejsca, ulga wynosi 78%.

Dokumentem potwierdzającym prawo dziecka do ulgi jest dowód osobisty lub paszport rodzica z odpowiednim wpisem albo książeczka zdrowia dziecka. !!! Ponadto dla dziecka uprawnionego do ulgi należy pobrać z kasy bezpłatny bilet, w przeciwnym razie jego podróż uznana będzie za jazdę na „gapę”.

- **37%** dla dziecka powyżej 4 lat, do chwili rozpoczęcia nauki w autobusach i przejazdach kolejowych na podstawie jednorazowych biletów i dokumentu stwierdzającego ich wiek. Dziecko niepełnosprawne uprawnione jest do tej ulgi na podstawie legitymacji przedszkolnej.
- **49%** młodzież ucząca się do 24 roku życia (studenci do 26 lat), w pociągach osobowych i pospiesznych oraz w autobusach PKS, na podstawie imiennych biletów miesięcznych. Przy zakupie biletu jednorazowego przysługuje zniżka 37%, ale tylko w pociągach.

Dokumentem uprawniającym do ulgi jest legitymacja szkolna lub studencka wraz z dokumentem stwierdzającym wiek.

Ulgi dla inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, kombatantów, osób będących ofiarami represji wojennych i okresu wojennego

- **95%** dla przewodnika bądź opiekuna, towarzyszącego w podróży inwalidom wojennym i wojskowym zaliczonym do I grupy inwalidzkiej,

na pociągi krajowe (także Expresowe, InterCity i EuroCity), na podstawie biletów jednorazowych, oraz na autobusy zwykłe, przyspieszone i pospieszne.

- **78%** dla inwalidów wojennych z orzeczoną I grupą inwalidzką na przejazdy w pociągach osobowych i pospiesznych w 1 i 2 klasie na podstawie biletów jednorazowych oraz autobusami zwykłymi, przyspieszonymi i pospieszonymi.
- **78%** dla kombatantów będących inwalidami wojennymi lub wojskowymi z I grupą inwalidzką przy przejazdach pociągami osobowymi i pospieszonymi na podstawie jednorazowych biletów.
- **37%** dla inwalidów wojennych i wojskowych z orzeczoną II lub III grupą inwalidzką na przejazdy krajowe oraz autobusami zwykłymi, przyspieszonymi i pospieszonymi na podstawie jednorazowych biletów.
- **37%** dla kombatantów z orzeczoną II lub III grupą inwalidzką na przejazdy krajowe i w autobusach zwykłych i przyspieszonych.

Z uprawnień tych mogą korzystać również wdowy i wdowcy, którzy są emerytami, rencistami i inwalidami oraz pozostałe po kombatantach osoby pobierające uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, przy przejazdach pociągami osobowymi i pospieszonymi 1 i 2 klasy, a w pociągach Ekspresowych, EuroCity i InterCity tylko w klasie 2, na podstawie biletów jednorazowych.

Dokumentem uprawniającym do tych ulg jest zaświadczenie wydane przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z wpisem o przysługujących ulgach.

Zarówno dla inwalidów wojennych i wojskowych, jak i ich opiekunów dokumentem potwierdzającym dane uprawnienia jest książka inwalidy wojennego (wojskowego) z wpisem o zaliczeniu do odpowiedniej grupy.

**PRAWO DO BEZPŁATNYCH PRZEJAZDÓW ORAZ OPŁATY
ZA PRZEWOZY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ŚRODKAMI
TRANSPORTU MIEJSKIEGO ZAKŁADU KOMUNIKACJI
W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM**

Prawo do korzystania z ulgowych opłat za korzystanie z usług Miejskiego Zakładu Komunikacji w Stargardzie Szczecińskim, jak również

prawo do bezpłatnych przejazdów miejskim autobusami określa uchwała Rady Miejskiej Nr XX/225/2004 z dnia 25 maja 2004 roku (załącznik nr 3).

Z ulgowych przejazdów autobusami Miejskiego Zakładu Komunikacji w Stargardzie Szczecińskim korzystać mogą emeryci i renciści oraz ich współmałżonkowie, na których pobierają oni dodatek rodzinny, na podstawie legitymacji emeryta lub rencisty, dowodu tożsamości lub innego dokumentu pozwalającego stwierdzić uprawnienia do ulgi.

Prawo do bezpłatnego przejazdu przysługuje:

- osobom o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz z opiekunem towarzyszącym w przejeździe na podstawie dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność,
- osobom niewidomym oraz przewodnikom tych osób na podstawie dokumentu stwierdzającego niepełnosprawność,
- osobom niepełnosprawnym intelektualnie oraz ich opiekunom uczęszczającym do placówek prowadzonych przez Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym na podstawie legitymacji,
- dzieciom i młodzieży z wadą słuchu legitymujących się przynależnością do Polskiego Związku Głuchych na podstawie legitymacji,
- dzieciom i młodzieży legitymujących się przynależnością do stowarzyszenia pomocy dzieciom i młodzieży niesprawnej ruchowo na podstawie legitymacji,
- uczniom szkół specjalnych oraz niepełnosprawnym uczniom klas integracyjnych na podstawie legitymacji szkolnej potwierdzającej uczęszczanie do szkoły specjalnej lub klasy integracyjnej oraz ich opiekunom towarzyszącym im w przejeździe,
- niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży do lat 16 wraz z opiekunami towarzyszącymi im w przejeździe na podstawie dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność - dokumenty potwierdzające niepełnosprawność nie są wymagane w przypadku widocznej niepełnosprawności,
- młodzieży o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do lat 24 na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej wydanej przez powiatowy zespół ds. orzekania o niepełnosprawności,

- inwalidom wojennym i wojskowym na podstawie książeczki inwalidy wojennego (wojskowego) wystawionej przez właściwy organ ZUS lub legitymacji Związku Inwalidów RP.

Korzystanie z busa przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych w granicach Stargardu Szczecińskiego i poza, przysługuje osobom, które na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności to zgłoszą.

Osoby zainteresowane usługami Miejskiego Zakładu Komunikacji powinny skontaktować się telefonicznie z dyspozytorem pod nr (091) 573 13 82 w celu zamówienia transportu. Odpłatność za usługę uiszcza się u kierowcy. Istnieje możliwość otrzymania rachunku bądź faktury.

Oplaty za korzystanie z busa:

- w granicach administracyjnych Stargardu Szczecińskiego - **4 zł**,
- do miejsca odległego do 15 km, od granicy administracyjnej miasta Stargardu Szczecińskiego - **15 zł**,
- do miejsca odległego od 15 km do 30 km od granicy administracyjnej miasta Stargardu Szczecińskiego (w tym do Szczecina) - **25 zł**,
- do miejsca odległego powyżej 30 km od granicy administracyjnej miasta Stargardu Szczecińskiego - **1 zł za km**,
- za postój w oczekiwaniu na pasażera za każdą godzinę - **10 zł**.

ULGI REHABILITACYJNE

W 2006 roku z ulgi rehabilitacyjnej mogły skorzystać osoby niepełnosprawne lub osoby, na których utrzymaniu pozostawały osoby niepełnosprawne. Odliczeniu od podstawy opodatkowania podlegały wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności.

Podstawę opodatkowania można było pomniejszyć o wydatki rehabilitacyjne, jeżeli osoba, której dotyczyły, posiadała:

- orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki) lub;
- decyzje przyznającą rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, rentę szkoleniową albo rentę socjalną, lub;

- orzeczenie o niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 roku życia, wydane na podstawie odrębnych przepisów albo;
- orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez właściwy organ na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących do dnia 31 sierpnia 1997 roku.

Powyższe stosuje się odpowiednio również do osób, na których utrzymaniu pozostają osoby niepełnosprawne: współmałżonek, dzieci własne i przysposobione jak i obce przyjęte na wychowanie, pasierbowie, rodzice, teściowie, rodzeństwo, ojczym, macocha, zięciowie i synowe. Dodatkowo osoba niepełnosprawna pozostająca na utrzymaniu podatnika w roku podatkowym nie mogła uzyskać dochodów większych niż 9120 zł.

Wszystko wskazuje na to, iż ulga ta będzie obowiązywała również w 2007 roku, czyli uwzględniane będą wydatki rehabilitacyjne z 2006 roku.

ULGI REHABILITACYJNE BEZ LIMITÓW

- adaptacje i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
Nie są to wydatki na zakup pojazdu.
- zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych do rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego czyli, dany sprzęt musi posiadać właściwości leczniczo - rehabilitacyjne, mieć charakter indywidualny i służyć przywracaniu sprawności organizmu.
Konieczność zakupu sprzętu rehabilitacyjnego musi wynikać z jakiejś ekspertyzy medycznej, np.: orzeczenia medycznego, decyzji o niepełnosprawności. Jeżeli podatnik w praktyce nie potrzebuje korzystać z wózka inwalidzkiego, to jego zakup nie podlega pod zakres ulgi rehabilitacyjnej. Maszynka do golenia i maszynka do strzyżenia nie posiadają właściwości leczniczo rehabilitacyjnych, nie spełniają również wymogów indywidualnego przeznaczenia, ponieważ mogą być używane przez osobę, bez względu na stopień niepełnosprawności fizycznej (nie są niezbędne w rehabilitacji, ponieważ służą jedynie do pielęgnacji chorego).

- zakup wydawnictw i materiałów szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
 - odpłatność za pobyt w turnusie rehabilitacyjnym,
 - odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo - leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych, zakładach lecznictwa uzdrowiskowego oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne,
- Nie obejmuje to kwot z tytułu dofinansowania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, rehabilitacji leczniczej, opiekuńczo - leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych, a także na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia,
 - odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo - rehabilitacyjne:
 - osoby niepełnosprawnej karetką transportu sanitarnego
 - osoby niepełnosprawnej z I lub II grupą inwalidzką i dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu,
 - kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia,
 - opiekę pielęgniarstwa w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
 - opłacenie tłumacza języka migowego.

ULGI CZĘŚCIOWO LIMITOWANE

- opłacania przewodników osób niewidomych z I lub II grupą inwalidzką oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa, w kwocie nie przekraczającej w roku podatkowym 2.280 zł,
- utrzymania przez osoby niewidome psa przewodnika, w kwocie nie przekraczającej w roku podatkowym 2.280 zł,

- używania samochodu osobowego stanowiącego własność bądź współwłasność osoby niepełnosprawnej zaliczanej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa, albo dzieci, które nie ukończyły 16 roku życia, na potrzeby związane z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo - rehabilitacyjne w kwocie nie przekraczającej 2.280 zł,
- leki w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu, a kwotą 100 zł, które osoba niepełnosprawna zgodnie z zaleceniami lekarza (potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem) powinna stosować stale lub czasowo.

W przypadku, gdy dany koszt poniesiony na leki w danym miesiącu będzie mniejszy niż 100 zł, podatnik z odliczenia nie skorzysta.

Przykład: w styczniu wydaliśmy na leki 90 zł, w lutym 95 zł, w marcu i kwietniu po 140 zł. Odliczeniu podlegają koszta poniesione na leki w marcu i kwietniu, gdyż w styczniu i lutym kwota nie przekroczyła 100 zł. Za marzec odliczenie wynosi 40 zł ($140 \text{ zł} - 100 \text{ zł} = 40 \text{ zł}$), i za kwiecień również 40 zł ($140 \text{ zł} - 100 \text{ zł} = 40 \text{ zł}$), co daje w sumie kwotę odliczenia 80 zł.

DOFINANSOWANIE WYKLUCZA ODLICZENIE

Wydatki poniesione na osobę niepełnosprawną, można odliczyć od dochodu, jeżeli nie zostały sfinansowane ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

W przypadku częściowego dofinansowania danych wydatków z wymienionych funduszy, odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami, a kwotą dofinansowaną z tych środków lub zwróconą w jakiegokolwiek formie.

Ponadto, podatnik może odliczać zapłacone przez siebie kwoty składek na własne ubezpieczenie zdrowotne. Zmniejszenie nie może być jednak wyższe niż 7,75% podstawy wymiaru składki.

Małżonkowie posiadający współwłasność majątkową, pozostający w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy i jeśli do żadnej części ich dochodów

nie mają zastosowania przepisy o zryczałtowanym podatku dochodowym, mogą rozliczać się łącznie.

Na podobnych zasadach mogą rozliczać się rodzice samotnie wychowujący dzieci małoletnie i uczące się, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych prawo to przysługuje bez względu na ich wiek.

Wszelkie szczegółowe informacje na temat ulg w opodatkowaniu się, w tym rehabilitacyjnych, udzielane są w Urzędzie Skarbowym przy ul. Towarowej 15 w Stargardzie Szczecińskim w poniedziałki i czwartki w godzinach od 7.30 do 17.00, a we wtorki, środy i piątki od 7.30 do 14.30 w pokoju 21 lub 22, bądź telefonicznie pod nr (091) 576 32 21, (091) 576 32 22.

ULGI ZA ABONAMENT RADIOWO - TELEWIZYJNY

Zwolnienie z opłat za abonament radiowo - telewizyjny przysługuje
(Dz. U. z 2005 roku Nr 85, poz. 728):

1. osobom niepełnosprawnym, co do których orzeczono o:
 - zaliczeniu do I grupy inwalidów, lub
 - całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), lub
 - znacznym stopniu niepełnosprawności, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniani osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.), lub
 - trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 roku Nr 7, poz. 25, z późn. zm.), którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny;
2. osobom, które ukończyły 75 lat;
3. osobom, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie

zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno - rentowego;

4. osobom niesłyszącym, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2.000 Hz o natężeniu od 80 dB);
5. osobom niewidomym, których ostrość wzroku nie przekracza 15 %.

Zwolnienia określone powyżej nie przysługują osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień.

Osoby korzystające ze zwolnień od opłat abonamentowych obowiązane są zgłosić placówce pocztowej, zmiany stanu prawnego lub faktycznego, które mają wpływ na uzyskane zwolnienia w terminie 14 dni od dnia, w którym taka zmiana nastąpiła.

Dokumentami potwierdzającymi uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych są:

- orzeczenie właściwego organu orzekającego oraz zaświadczenie o pobieraniu zasiłku lub dodatku pielęgnacyjnego albo orzeczenie właściwej instancji sądu uchylające wcześniejszą decyzję organu orzekającego oraz zaświadczenie o pobieraniu zasiłku lub dodatku pielęgnacyjnego, w przypadku osób, o których mowa w pkt. 1,
- dowód osobisty, w przypadku osób, o których mowa w pkt. 2,
- decyzja właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub decyzja jednostki organizacyjnej ZUS lub KRUS lub innego organu emerytalno-rentowego w przypadku osób, o których mowa w pkt. 3,
- legitymacja Polskiego Związku Głuchych albo orzeczenie właściwego organu orzekającego o całkowitej głuchocie lub obustronnym upośledzeniu słuchu (mierzone na częstotliwości 2.000 Hz o natężeniu od 80 dB), albo zaświadczenie wystawione przez zakład opieki zdrowotnej, w przypadku osób, o których mowa w pkt. 4,
- legitymacja Polskiego Związku Niewidomych lub Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej albo orzeczenie właściwego organu orzekającego, stwierdzające uszkodzenie narządu wzroku (ostrość wzroku nie przekracza 15%), albo zaświadczenie wystawione przez zakład opieki zdrowotnej w przypadku osób, o których mowa w pkt. 5,

- książka inwalidy wojennego lub wojskowego, wystawiona przez organ emerytalno - rentowy w przypadku osób, o których mowa w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 roku Nr 9, poz. 87, z późn. zm.),
- legitymacja osoby represjonowanej, w przypadku osób, o których mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 roku Nr 42, poz. 371, z późn. zm.),
- zaświadczenie wydane przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z wpisem: wdowa (wdowiec) po kombatancie oraz legitymacja emeryta - rencisty wydana przez ZUS lub KRUS z wpisem: wdowa (wdowiec) po inwalidzie wojennym lub wojskowym lub zaświadczenie wydane przez Zarząd Okręgowy Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych potwierdzające, że osoba zmarła była kombatantem i inwalidą wojennym lub wojskowym w przypadku osób, o których mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 roku, Nr 42. poz. 371, z póź. zm.),
- zaświadczenie organu wojskowego potwierdzające rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, w przypadku osób, o których mowa w ustawie z dnia 2 września 1994 roku o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 r. Nr 60, poz. 622, z późn. zm.),
- oświadczenie o niepozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania zwolnienia (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia KRRiT z dnia 2 czerwca 2005 roku).

USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

Operatorzy świadczący powszechne usługi telekomunikacyjne w celu udostępnienia osobom niepełnosprawnym swoich usług, mają obowiązek wspomagania tych osób w komunikacji z innymi. Oferują zakładanie aparatów publicznych przystosowanych do ich potrzeb oraz osobiste aparaty spełniające indywidualne potrzeby.

Niektóre firmy telekomunikacyjne (dla telefonów stacjonarnych) stosują ulgi w opłatach dla osób niepełnosprawnych:

- 50% opłaty podstawowej za przyłączenie do sieci telefonicznej,
- 50% opłaty podstawowej abonamentu miesięcznego.

Rabaty są przewidziane dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia, a także dla ich opiekunów prawnych współzamieszkujących na stałe lub okresowo i dotyczą tylko jednej linii telefonicznej.

Jednak rabaty telekomunikacyjne nie są przewidziane dla wszystkich osób niepełnosprawnych, a jedynie:

- w przypadku choroby wzroku rabat przysługuje osobie z orzeczeniem znacznego stopnia niepełnosprawności z tytułu choroby wzroku z symbolem przyczyny 04-O,
- przy zaburzeniach głosu, mowy i chorobie słuchu na podstawie orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z symbolem przyczyny 03-L.

Rabaty udzielane są na podstawie zaświadczenia powiatowego lub wojewódzkiego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, a w przypadku okresowego orzeczenia rabaty przysługują do upływu orzeczonego okresu o niepełnosprawności.

Również operatorzy sieci komórkowych, oferują szereg ofert dla osób niepełnosprawnych, między innymi program obsługi klientów niesłyszących i niedosłyszących oparty na możliwości komunikowania się z osobą niepełnosprawną za pośrednictwem SMS.

Szczegółowych informacji należy szukać w autoryzowanych salonach sieci komórkowych.

UDZIELANIE POŻYCZEK NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ROLNICZEJ

Osoba niepełnosprawna, która nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, która jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy i niepozostająca w zatrudnieniu może otrzymać na jej wniosek pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej. Pożyczki udziela Starosta po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku.

Osoba niepełnosprawna starać się może o pożyczkę w maksymalnej wysokości 30-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Pożyczka oprocentowana jest w wysokości 5%. Spłata może być rozdzielona maksymalnie na 48 miesięcznych rat. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki może być w szczególności poręczenie trzech osób fizycznych albo ustanowienie hipoteki na nieruchomości. Po spłaceniu przynajmniej połowy otrzymanej pożyczki wraz z oprocentowaniem, przez minimum dwa lata i terminowym spłacaniu pożyczki Starosta może na wniosek pożyczkobiorcy umorzyć pozostałą do spłaty pożyczkę. Kwota umorzenia pożyczki nie może przekroczyć w dniu jej umorzenia niespłaconej części pożyczki.

Pożyczka może być udzielona na rozpoczęcie działalności:

- wytwórczej, budowlanej, handlowej i usługowej w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej,
- rolniczej w rozumieniu podatku dochodowego od osób fizycznych lub rozszerzenie tej działalności gospodarczej,
- polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, bez względu na formę jej prowadzenia.

Pożyczka może być udzielana na podjęcie działalności po raz pierwszy lub na ponowne jej rozpoczęcie, jeżeli od dnia wykreślenia wpisu o działalności z ewidencji lub cofnięcia koncesji, albo wygaśnięcia obowiązku podatkowego z tytułu prowadzenia działalności rolniczej, lub wygaśnięcia obowiązku podatkowego z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, upłynęło co najmniej pół roku. Przyszły przedsiębiorca może otrzymać ją tylko raz oraz pod warunkiem, że nie korzysta aktualnie z pożyczki udzielonej z Funduszu Pracy.

Formularz wniosku można pobrać osobiście w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim, przy ul. Skarbowej 1 (pok. 015) lub ze strony internetowej:
http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

**UDZIELANIE DOFINANSOWANIA DO OPROCENTOWANIA
KREDYTU BANKOWEGO ZACIĄGNIĘTEGO NA
KONTYNUOWANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
LUB ROLNICZEJ**

Osoba niepełnosprawna, która prowadzi działalność gospodarczą albo własne gospodarstwo rolne może otrzymać dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli nie korzystała z pożyczki udzielonej przez Starostę na rozpoczęcie działalności lub taka pożyczka została spłacona lub w całości umorzona.

Dofinansowanie udzielane jest na podstawie umowy podpisanej przez Starostę z osobą niepełnosprawną.

Formularz wniosku pobiera się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim, przy ul. Skarbowej 1 (pok. 015) lub ze strony internetowej http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

**DOFINANSOWANIE POBYTU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
I ICH OPIEKUNÓW NA TURNUSIE REHABILITACYJNYM**

Osobie niepełnosprawnej oraz jej opiekunowi przysługuje raz w roku dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym.

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psycho-fizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez rozwiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Turnus rehabilitacyjny trwa czternaście dni, aby można otrzymać dofinansowanie, a ponadto musi odbywać się w ośrodku rehabilitacyjnym, który wpisany jest do prowadzonego przez wojewodę rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów lub uprawnionych do przyjmowania grup turnusowych.

Osoba zainteresowana może pobrać właściwy wniosek w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim, przy ul. Skarbowej 1 (pok. 015) lub ze strony internetowej :

http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Wniosek składa się z kilku załączników. Osoba niepełnosprawna wypełnia osobiście załącznik nr 1/6, lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wypełnia dwa załączniki, a mianowicie załącznik nr 2/6 kierujący osobę niepełnosprawną na turnus rehabilitacyjny oraz załącznik nr 4/6 zawierający informacje o stanie zdrowia osoby niepełnosprawnej. Wypełniony wniosek z dołączoną kserokopią orzeczenia o niepełnosprawności wraz z jego oryginałem do wglądu należy złożyć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w pok. 015.

Dofinansowanie przysługuje osobie, której miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku osób samotnych 65% przeciętnego wynagrodzenia.

Wysokość dofinansowania z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim w 2006 roku do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym wynosi:

- **550 zł** dla osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności,
- **510 zł** dla osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- **470 zł** dla osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności,
- **370 zł** dla opiekuna osoby niepełnosprawnej,
- **370 zł** dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej z ZPCH, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Wybór ośrodka rehabilitacyjnego, w którym niepełnosprawny odbędzie turnus należy do samej osoby niepełnosprawnej.

Przyznane dofinansowanie z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przekazywane jest na konto bankowe organizatora turnusu.

Wnioski o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym można składać przez cały rok.

DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY

Osoba niepełnosprawna może otrzymać dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, którego konieczność zakupu musi wskazać lekarz specjalista. Sprzęt rehabilitacyjny musi być stosowny do rodzaju niepełnosprawności danej osoby. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie może dofinansować do 60% kosztów zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, jednakże nie więcej, aniżeli pięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia.

Wniosek o dofinansowanie można pobrać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim, przy ul. Skarbowej 1 (pok.015) lub ze strony internetowej:

http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Wypełniony wniosek wraz z określonymi we wniosku załącznikami należy złożyć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w pok. 015.

Dofinansowanie przysługuje osobie, której miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku osób samotnych 65% przeciętnego wynagrodzenia.

Wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny można składać przez cały rok.

DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA DO PRZEDMIOTÓW ORTOPEDYCZNYCH I ŚRODKÓW POMOCNICZYCH

Osoba niepełnosprawna, która uzyskała od lekarza specjalisty wniosek o konieczności zakupu przedmiotu ortopedycznych bądź środka pomocniczego może otrzymać dofinansowanie do niego pod warunkiem uzyskania jednoczesnego dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Osoba niepełnosprawna z wnioskiem od lekarza udaje się osobiście (lub przesyła go listownie) do Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie przy Arkońskiej 45. Następnie z potwierdzeniem uzyskania dofinansowania należy skierować się do sklepu, producenta, wytwórcy, który podpisaną ma umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia (adresy takich punktów dostępne są w siedzibie NFZ) i dokonać zakupu. Od sprzedawcy, producenta, wytwórcy należy wziąć fakturę VAT, która określać będzie: całkowity koszt przedmiotu bądź środka, wysokość dofinansowania NFZ oraz kwotę należną od osoby niepełnosprawnej.

Następnie możliwe są dwa rozwiązania dofinansowania ze strony Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do zakupu przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego:

- osoba niepełnosprawna pokryje swoją część, a Powiatowe Centrum zrefunduje tej osobie poniesione koszty,
- osoba niepełnosprawna nie zapłaci lecz pobierze fakturę VAT z odroczonym terminem płatności i zwróci się o dofinansowanie, a Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przyznane dofinansowanie przekaże bezpośrednio na konto bankowe sprzedawcy, producenta, wytwórcy.

Najczęściej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pokrywa w całości kwotę, którą zapłacić musi osoba niepełnosprawna, jednak zdarzają się przypadki tylko częściowego pokrycia należnej kwoty wynika to z przepisów prawnych.

Wniosek o przyznanie dofinansowania należy pobrać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim (pok.015) lub ze strony internetowej http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Wypełniony wniosek wraz z wskazanymi na wniosku załącznikami należy złożyć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w pok. 015.

Dofinansowanie przysługuje osobie, której miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku osób samotnych 65% przeciętnego wynagrodzenia.

Wnioski o dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze można składać przez cały rok.

DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

Osoba niepełnosprawna, która ma orzeczony stopień niepełnosprawności, wynikający z ograniczonej zdolności poruszania się i jeżeli umożliwi to jej lub w znacznym stopniu ułatwi wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, może wystąpić do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z wnioskiem o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu swego zamieszkania.

Wniosek o przyznanie dofinansowania należy pobrać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie ul. Skarbowa 1 w Stargardzie Szczecińskim (pok. 015) lub ze strony internetowej :
http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Do wypełnionego wniosku należy dołączyć załączniki, które wskazane są we wniosku, między innymi: kserokopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z oryginałem do wglądu, oświadczenie o wysokości dochodów i liczbie osób pozostających we wspólnym gospodarstwie.

Jeżeli kompletny wniosek zostanie pozytywnie rozpatrzony, to wówczas po wywiadzie środowiskowym komisji z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, wnioskodawca ma obowiązek przedstawić kosztorys przedwykonawczy likwidacji barier, którego koszt wykonania ponosi osoba niepełnosprawna. Po spełnieniu powyższych warunków zostaje spisana umowa pomiędzy wnioskodawcą, a Starostą, której przedmiotem jest dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych.

Na podstawie umowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie może dofinansować do 80% kosztów likwidacji barier, nie więcej jednak niż piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia, a osoba niepełnosprawna pokrywa pozostałą kwotę.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie wskazuje wykonawcy prac związanych z likwidacją barier, obowiązek ten spoczywa na wnioskodawcy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie może jedynie w tym przypadku pomóc w skonstruowaniu umowy z wykonawcą prac, z którym podpisuje umowę na przeprowadzenie likwidacji barier architektonicznych.

Po zakończeniu pracy związanych z likwidacją barier osoba niepełnosprawna przedstawia kosztorys powykonawczy, który sprawdzany jest przez uprawnionego inspektora nadzoru budowlanego wskazanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Kolejnym krokiem jest odbiór prac przez wskazanych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w obecności osoby niepełnosprawnej oraz wykonawcy. Jeżeli wszystko jest przeprowadzone zgodnie z umową Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazuje kwotę dofinansowania albo wykonawcy robót albo osobie niepełnosprawności w zależności jak określa to umowa.

Wnioski o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych można składać przez cały rok.

DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ

Procedura załatwienia dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się jest podobna, jak w przypadku likwidacji barier architektonicznych.

Osoba niepełnosprawna, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z jej niepełnosprawności zgłasza się po wniosek o dofinansowanie likwidacji w komunikowaniu się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim (pok. 015) bądź pobiera go ze strony internetowej http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Do wypełnionego wniosku dołącza się załączniki wskazane we wniosku (kserokopie orzeczenia o niepełnosprawności należy dostarczyć wraz z oryginałem do wglądu).

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, podpisywana jest umowa między osobą niepełnosprawną, a Starostą, która określa między innymi wysokość i cel dofinansowania.

Dofinansowanie do likwidacji bariery w komunikowaniu się może wynosić do 80% kosztów likwidacji bariery, nie więcej jednak niż piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Rozliczenie dofinansowania następuje na podstawie przedłożonej faktury VAT.

Wnioski o dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się można składać przez cały rok.

DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH

Procedura załatwienia dofinansowania do likwidacji barier technicznych jest identyczna, jak przy załatwianiu dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się. Osoba zainteresowana pobiera wniosek w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim (pok. 015) lub ze strony internetowej http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Do wypełnionego wniosku dołącza się załączniki wskazane we wniosku (kserokopię orzeczenia o niepełnosprawności należy dostarczyć wraz z oryginałem do wglądu).

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, podpisywana jest umowa między osobą niepełnosprawną, a Starostą, która określa m. in. wysokość i cel dofinansowania.

Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych może wynosić do 80% kosztów likwidacji bariery, nie więcej jednak niż piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Rozliczenie dofinansowania następuje na podstawie przedłożonej faktury VAT.

Wnioski o dofinansowanie do likwidacji barier technicznych można składać przez cały rok.

**ZWROT WYDATKÓW NA INSTRUMENTY I USŁUGI
RYNKU PRACY NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
POSZUKUJĄCYCH PRACY I NIEPOZOSTAJĄCYCH
W ZATRUDNIENIU**

Zadanie realizowane jest przez Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Pierwszej Brygady 35.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może ubiegać się o skierowanie na:

- staż,
- prace interwencyjne,
- przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Do odbycia stażu u pracodawcy przez okres nie przekraczający 12 miesięcy może ubiegać się osoba zarejestrowana jako bezrobotna lub poszukująca pracy jeżeli:

- nie ukończyła 25 roku życia,
- nie ukończyła 27 roku życia a od dnia ukończenia przez nią szkoły wyższej nie upłynął okres 12 miesięcy. W czasie odbywania stażu osobie tej przysługuje stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych, który obecnie wynosi 532,90 zł brutto (470,27 zł netto).

Prace interwencyjne mogą trwać 6, 12, 18, 24 lub 48 miesięcy. Mają na celu ułatwienie podjęcia zatrudnienia osobom będącym w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym również osobom niepełnosprawnym. Pracodawca, który zatrudni bezrobotnego otrzymuje zwrot kosztów z tytułu wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę.

Do odbycia przygotowania zawodowego może zostać skierowana osoba długotrwale bezrobotna, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia lub niepełnosprawna. Przygotowanie trwa 6 miesięcy i w tym czasie urząd pracy wypłaca stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

DOFINANSOWANIE SZKOLEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Osoby niepełnosprawne, które zarejestrowane są w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy mogą brać udział w szkoleniach, w szczególności w celu nauki zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji oraz zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia. Na szkolenia kierowane mogą być także osoby, które nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych, które muszą zmienić kwalifikację w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia, które utraciły zdolność do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie. Ze szkoleń mogą także korzystać osoby będące w okresie wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Osoba niepełnosprawna może zostać na jej wniosek, skierowana przez Powiatowy Urząd Pracy na dane szkolenie jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że szkolenie to zapewni uzyskanie zatrudnienia przez tą osobę. Koszt takiego szkolenia nie może jednak przekraczać dziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Koszty szkolenia obejmują w szczególności uzgodnioną należność przysługującą jednostce szkolącej, koszt ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, koszt zakwaterowania i wyżywienia w części albo całości, koszt przejazdu na szkolenie, w tym koszt przejazdu przewodnika lub opiekuna w przypadku osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, koszt usług tłumacza języka migowego albo lektora dla niewidomych lub osoby towarzyszącej osobie niepełnosprawnej ruchowo ze znacznym stopniem niepełnosprawności, koszt niezbędnych badań lekarskich, psychologicznych, diagnostycznych i usług rehabilitacyjnych.

Osoba niepełnosprawna, która nie ukończyła szkolenia z własnej winy jest obowiązana do zwrotu kosztów chyba, że powodem nieukończenia szkolenia było podjęcie zatrudnienia przez tę osobę.

**DOFINANSOWANIE ORGANIZACJI
SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI**

Zadanie to skierowane jest wyłącznie do podmiotów, które posiadają osobowość prawną i jednostki organizacyjne, które nie posiadają osobowości prawnej.

Warunkiem dofinansowania jest udokumentowanie działalności, co najmniej dwóch lat na rzecz osób niepełnosprawnych, zabezpieczenia warunków lokalowych dla niepełnosprawnych uczestników oraz finansowy wkład własny. Dofinansowanie może wynieść do 60% przedsięwzięcia.

Wnioski na organizacje sportu, kultury, rekreacji i turystyki można pobrać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim (pok. 015) lub ze strony internetowej :

http://bip.computerland.pl/PCPR_stargard_szczecinski/

Wnioski o przyznanie dofinansowania do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki należy składać do 30 listopada każdego roku, poprzedzającego rok realizacji zadania.

**PROGRAMY CELOWE PFRON:
*PEGAZ 2003, KOMPUTER DLA HOMERA, STUDENT***

Pegaz 2003

Celem programu jest likwidacja barier i ułatwienie niepełnosprawnym swobodnego poruszania się, przemieszczania i komunikowania. Ma to sprzyjać ich lepszemu funkcjonowaniu w społeczeństwie, pozyskiwaniu pracy i osiągnięciu samodzielności życiowej.

Program „PEGAZ 2003” realizowany jest w ramach następujących obszarów:

„OBSZAR A” - dofinansowanie - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu.

Adresatami programu w ramach tego obszaru są pełnoletnie osoby w wieku aktywności zawodowej, wykonujące pracę zarobkową lub uczące się albo w przypadku osób poszukujących pracy zarejestrowane w urzędzie pracy, posiadające ważne orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, niepełnosprawne z powodu dysfunkcji narządu ruchu oraz legitymujące się prawem jazdy.

„OBSZAR B” - dofinansowanie - pomoc w zakupie sprzętu komputerowego.

Adresatami programu w ramach tego obszaru są następujące grupy osób niepełnosprawnych:

- I. Osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o zaliczeniu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
 - a. będące uczniami szkół ponadgimnazjalnych tj. uczniowie:
 - zasadniczych szkół zawodowych (w przypadku podopiecznych przebywających w ośrodkach szkolno-wychowawczych tylko uczniowie ostatnich klas),
 - liceów (w przypadku podopiecznych przebywających w ośrodkach szkolno - wychowawczych tylko uczniowie ostatnich klas),
 - techników (w przypadku podopiecznych przebywających w ośrodkach szkolno - wychowawczych tylko uczniowie ostatnich klas),
 - b. słuchacze szkół policealnych,
 - c. studenci studiów magisterskich, studiów wyższych zawodowych lub uzupełniających studiów magisterskich prowadzonych przez szkoły wyższe,
 - d. słuchacze kolegiów,
 - e. uczestnicy studiów podyplomowych,
 - f. uczestnicy studiów doktoranckich,
 - g. studenci uczelni zagranicznych,
 - h. studenci odbywający staż zawodowy za granicą w ramach programów Unii Europejskiej.

II. Pełnoletnie osoby w wieku aktywności zawodowej, niepełnosprawne z powodu braku lub znacznego niedowładu obu kończyn górnych posiadające ważne orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne,

III. Niepełnosprawne dzieci i młodzież w wieku do lat 18 z brakiem lub znacznym niedowładem obu kończyn górnych, posiadające aktualne orzeczenie o zaliczeniu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

IV. Niepełnosprawne dzieci i młodzież z ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności, z ubytkiem słuchu na poziomie od 90 decybeli, realizujący obowiązek szkolny lub obowiązek przygotowania przedszkolnego.

Wymagany minimalny udział środków własnych wynosi 10% ceny brutto sprzętu komputerowego.

„OBSZAR C” - dofinansowanie - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Adresatami programu są:

I. Pełnoletnie osoby niepełnosprawne, u których dysfunkcja jednej lub obu kończyn dolnych z jednoczesną dysfunkcją jednej lub obu kończyn górnych, uniemożliwia poruszanie się na wózku inwalidzkim o napędzie ręcznym, posiadająca ważne orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważne,

II. Niepełnosprawne dzieci i młodzież w wieku do 18 lat, u których dysfunkcja jednej lub obu kończyn dolnych z jednoczesną dysfunkcją jednej lub obu kończyn górnych, uniemożliwia poruszanie się na wózku inwalidzkim o napędzie ręcznym, jeśli posiadają ważne orzeczenie o zaliczeniu do znacznego stopnia niepełnosprawności albo aktualne orzeczenie o niepełnosprawności.

Wymagany minimalny udział środków własnych **wynosi 1% ceny brutto wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.**

Druki wniosków dostępne są na stronie internetowej: www.pfron.org.pl.
lub w Oddziale PFRON w Szczecinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 33 lub w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Skarbowej 1 (pok.015).

**Druki wniosków typu „P” dotyczą pełnoletnich adresatów programu
Druki wniosków typu „O” dotyczą opiekunów dzieci niepełnoletnich**

Bliższych informacji udzielają pracownicy Oddziału PFRON w Szczecinie:

1. Program PEGAZ 2003 obszar A i B pod numerem tel. (091)482-09-20 lub (091) 483-67-85 wewn. 123.
2. Program PEGAZ 2003 obszar C (wózki elektryczne) pod numerem tel. (091) 482-09-20 lub (091) 483-67-85 wewn. 113.

Komputer dla Homera

Celem programu Komputer dla Homera jest pomoc finansowa dla osób niewidomych i niedowidzących przy zakupie podstawowego oraz specjalistycznego sprzętu komputerowego elektronicznego wraz z odpowiednim oprzyrządowaniem i oprogramowaniem umożliwiającym :

- zatrudnienie i samodzielna pracę w różnych dziedzinach,
- naukę oraz zdobycie wiedzy,
- zdobycie umiejętności pozwalających na usamodzielnienie się.

Ponadto w ramach tego programu można uzyskać środki na przeszkolenie, na zakup elektronicznego urządzenia brajlowskiego oraz urządzenia lektorskiego.

Program dotyczy dzieci i młodzieży do lat 18 oraz osoby pełnoletnie w wieku produkcyjnym z dysfunkcją wzroku i orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym.

Dofinansowanie wymaga wkładu własnego:

- co najmniej 5% ceny przy zakupie sprzętu podstawowego,
- co najmniej 2% ceny przy zakupie sprzętu specjalistycznego oprogramowania oraz sprzętu brajlowskiego,
- co najmniej 7% ceny przy zakupie urządzeń lektorskich.

Maksymalna kwota udzielonego osobie niepełnosprawnej dofinansowania do zakupu sprzętu zależy od wysokości dochodów brutto przypadających na jednego członka rodziny w gospodarstwie domowym wnioskodawcy.

Warunkiem uczestnictwa w programie jest wykonywanie przez osobę niepełnosprawną pracy zarobkowej lub zarejestrowanie się w urzędzie pracy w przypadku osób bezrobotnych bądź poszukujących pracy lub uczenie się albo studiowanie. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania ustalane jest przede wszystkim na podstawie oceny zawartego we wniosku uzasadnienia, którym jest projekt działań mających na celu aktywizację zawodową i społeczną osoby niepełnosprawnej. Ponadto pierwszeństwo w przyznaniu dofinansowania mają osoby, które wcześniej nie otrzymały pomocy finansowej ze środków PERON na zakup przedmiotów określonych w programie.

Nie uzyskają dofinansowania osoby, które:

- w przeszłości, korzystając ze środków PFRON, nie dotrzymały warunków zawartych w umowie,
- posiadają długi wobec PFRON,
- posiadają dochód brutto na jednego członka rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym przekraczający dwuipółkrotność najniższego wynagrodzenia za pracę, a w przypadku osób niewidomych wnioskujących o zakup sprzętu brajlowskiego dochód przekraczający czterokrotność najniższego wynagrodzenia,
- otrzymały w okresie ostatnich 3 lat dofinansowanie lub pożyczkę ze środków PFRON na zakup sprzętu komputerowego.

Ponadto w ramach programu mogą być finansowane szkolenia komputerowe w zakresie podstawowej obsługi nabytego w ramach programu sprzętu i oprogramowania, które obejmują koszt szkolenia, zakwaterowania i wyżywienia osoby szkolonej.

Łączny koszt szkolenia oraz zakwaterowania i wyżywienia osoby szkolonej nie może przekroczyć:

- w przypadku osoby niedowidzącej 1.500 zł,
- w przypadku osoby niewidomej 1.900 zł,
- w przypadku osoby głuchoniewidomej 11.300 zł.

Wnioski o przyznanie dofinansowania pobrać można w siedzibie Oddziału PFRON w Szczecinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 33 lub w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim (pok. 015), natomiast składać należy tylko w Oddziale PFRON.

Formularze wniosku o dofinansowanie w ramach tego programu dzieli się na dwa rodzaje:

- wniosek „P” - dotyczy osoby pełnoletniej,
- wniosek „O” - dotyczy opiekunów dzieci i młodzieży do lat 18.

Szczegółowych informacji można uzyskać także pod nr telefonu: (091) 482 09 20 wewn. 105 lub (091) 483 67 85 wewn. 105.

Student

Program założono na lata 2002-2007 z myślą o ułatwieniu niepełnosprawnym rywalizacji zawodowej na otwartym rynku pracy, bowiem jedynie 4% ma wykształcenie wyższe.

Program skierowany jest do osób niepełnosprawnych z orzeczonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (także do posiadających orzeczenia równoznaczne):

- wpisanych na listę studentów szkół wyższych i studiujących w systemie dziennym, wieczorowym, zaocznym i eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem internetu,
- studentów studiów podyplomowych lub doktoranckich,
- studentów uczelni zagranicznych lub dla stażystów zagranicznych w ramach programu Unii Europejskiej,
- słuchaczy kolegów pracowników służb społecznych, nauczycielskich lub języków obcych,
- uczniami szkół policealnych.

Przyznane w ramach niniejszego programu dofinansowanie może objąć przedstawione poniżej koszty:

- opłat za studia,
- zakwaterowania w przypadku nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- dojazdów,
- uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej lub psychicznej,

- zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę, w tym sprzętu komputerowego i komputerowych programów edukacyjnych,
- wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych.

Łączna wysokość dofinansowania udzielonego jednemu studentowi nie może przekroczyć w jednym semestrze pięciokrotności najniższego wynagrodzenia. Pomoc finansową można otrzymać w danym roku akademickim za okres 10 miesięcy. Wysokość udzielonego dofinansowania zależy od:

- sytuacji materialnej studenta,
- pozytywnych wyników w nauce,
- kierunków studiów.

Warunkiem uzyskania dofinansowania jest:

- posiadanie orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- przedłożenie dokumentu potwierdzającego studiowanie w szkole wyższej lub przyjęcie na uzupełniające studia magisterskie,
- zaliczenie co najmniej pierwszego semestru studiów; warunek ten nie dotyczy studentów podejmujących naukę na uzupełniających studiach magisterskich.

Dofinansowanie nie może zostać udzielone jeżeli średni miesięczny dochód brutto przekracza:

- 120% najniższego wynagrodzenia przypadającego na jednego członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym
- 150% najniższego wynagrodzenia w przypadku osób samotnych lub osób samodzielnie gospodarujących.

Wnioski o przyznanie dofinansowania pobrać można w Oddziale PFRON w Szczecinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 33 lub w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Skarbowej 1 (pok. 015).

Natomiast składać należy wyłącznie w Oddziale PFRON właściwego terytorialnie dla siedziby szkoły wyższej lub dla siedziby zamiejscowej jednostki organizacyjnej szkoły wyższej (filia, wydział, zamiejscowy ośrodek dydaktyczny).

III. ULGI DLA PRACODAWCÓW

Pracodawcy ubiegający się o dofinansowanie, przed złożeniem pierwszych dokumentów muszą zarejestrować się w Funduszu, aby otrzymać identyfikator oraz hasło dostępu do systemu informatycznego.

Dofinansowanie do wynagrodzeń zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych przysługuje:

- pracodawcom prowadzącym zakład pracy chronionej;
- pracodawcom zatrudniającym co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągający wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6%;
- pracodawcom zatrudniającym w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy mniej niż 25 pracowników.

Pracodawca do ogólnego stanu zatrudnienia pracowników nie wlicza (jeżeli nie są to osoby niepełnosprawne) osób zatrudnionych:

- na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- przebywających na urloпах wychowawczych,
- nie świadczących pracy w związku z odbywaniem służby wojskowej albo służby zastępczej, będących uczestnikami Ochotniczych Hufców Pracy,
- nie świadczących pracy w związku z uzyskaniem świadczenia rehabilitacyjnego,
- przebywających na urloпах bezpłatnych, których obowiązek udzielenia określają odrębne ustawy.

Pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej do stanu zatrudnienia zalicza także osoby niepełnosprawne wykonujące prace nakładczą, jeżeli ich wynagrodzenie zostało ustalone co najmniej w wysokości:

- najniższego wynagrodzenia w stosunku do wykonawców, dla których praca nakładczą stanowi jedynie źródło utrzymania,
- połowy najniższego wynagrodzenia w stosunku do pozostałych wykonawców.

Pracodawcom, którzy posiadają zaległości w zobowiązaniach wobec Funduszu dofinansowanie nie przysługuje.

Dofinansowanie przysługuje tylko na osoby niepełnosprawne, które nie osiągnęły wieku emerytalnego.

Dofinansowanie przysługuje wyłącznie do wynagrodzeń wypłaconych pracownikom.

Do przedmiotowego wynagrodzenia nie wlicza się świadczeń:

- zasiłków, w tym zasiłku chorobowego wypłaconego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- ekwiwalentów, w tym za urlop wypoczynkowy lub pranie odzieży,
- dodatków mieszkaniowych oraz innych dodatków o świadczeniowym charakterze,
- odpraw,
- zapomóg.

Kwota dofinansowania miesięcznego zależy jest od wymiaru czasu pracy pracownika niepełnosprawnego oraz od:

- stopnia niepełnosprawności,
- szczególnych schorzeń zatrudnionego,
- typu pracodawcy, który zatrudnia niepełnosprawnego.

Pracodawcy prowadzący zakład pracy chronionej otrzymują dofinansowanie w wysokości:

130% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych z orzeczonym I stopniem niepełnosprawności,

110% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych z orzeczonym II stopniem niepełnosprawności,

50% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych z orzeczonym III stopniem niepełnosprawności.

Pracodawcy zatrudniającemu co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu i osiągającemu wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6% oraz pracodawcy zatrudniającemu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy do 25 pracowników przysługiwać będzie dofinansowanie w wysokości:

70% powyższych kwot,

90% powyższych kwot, gdy dotyczyć ono będzie osób niepełnosprawnych z chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym, epilepsją oraz pracowników niewidomych.

Pracodawca dokonując obliczenia kwoty należnego dofinansowania, powinien pomniejszyć wysokość dofinansowania w przypadku gdy wynagrodzenie pracownika niepełnosprawnego zostało w części sfinansowane przez Fundusz na podstawie innych przepisów ustawy.

Kwota dofinansowania w odniesieniu do powyższych wskazań nie powinna przekroczyć kwoty wynagrodzenia osiąganego przez pracownika niepełnosprawnego. W przypadku gdy kwota dofinansowania przekracza wysokość wynagrodzenia osiąganego przez pracownika niepełnosprawnego, kwotę dofinansowania stanowić będzie:

- w przypadku pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej - kwota dofinansowania obliczona zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej, przy czym różnice pomiędzy tak ustaloną kwotą a kwotą wynagrodzenia osiąganego, pracodawca przekazuje za zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, z przeznaczeniem na indywidualny program rehabilitacji pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej,
- w przypadku pozostałych pracodawców - kwota miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego pracownikowi niepełnosprawnemu.

Kwota dofinansowania może ulec obniżeniu na skutek zatrudnienia jednego pracownika niepełnosprawnego u dwóch lub więcej pracodawców, w wymiarze czasu pracy przekraczającym ogółem pełny wymiar czasu pracy. Wówczas miesięczna kwota dofinansowania przyznana na tą osobę nie może przekroczyć miesięcznej kwoty dofinansowania przyznawanego na osobę zatrudnioną w pełnym wymiarze czasu pracy.

W powyższej sytuacji dofinansowanie przyznane zostanie w pierwszej kolejności pracodawcy, który pierwszy zatrudnił tą osobę. Natomiast pracodawca, który zatrudnił tę osobę jako drugi w kolejności i następny, może nie otrzymać dofinansowania, bądź otrzymać je w wysokości niższej od wyliczonej, gdy dany pracownik jest zatrudniony w wymiarze czasu pracy przekraczającym ogółem pełny wymiar czasu pracy u dwóch lub więcej pracodawców oraz istnieje pracodawca, który wymienionego pracownika zatrudnił wcześniej.

Więcej informacji z tytułu ulg dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne znaleźć można na stronie internetowej:

www.pelnosprawniwwpracy.pl

**IV. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE STARGARDZKIM**

**KRAJOWE TOWARZYSTWO AUTYZMU
ODDZIAŁ W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM**

73-121 Stargard Szczeciński

ul. Żeglarska 3

tel. /091/ 573 94 15

**PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
ODDZIAŁ ZACHODNIOPOMORSKI**

70-111 Szczecin

ul. Powstańców Wielkopolskich 33

tel. /091/ 483 67 85

**POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW RENCISTÓW I INWALIDÓW
ZARZĄD REJONOWY W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM**

73-110 Stargard Szczeciński

ul. Bolesława Chrobrego 21

tel. /091/ 577 01 19

**POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH
OKRĘG ZACHODNIOPOMORSKI
KOŁO W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM**

73-110 Stargard Szczeciński

ul. Wojska Polskiego 21

tel. /091/ 57714 73

**POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH
KOŁO W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM**

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Bolesława Chrobrego 21
tel. /091/ 577 62 50

**POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB
Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM
KOŁO W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM**

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Gen. Wł. Sikorskiego 16
tel. /091/ 577 60 58

**POLSKIE STOWARZYSZENIE DIABETYKÓW
ODDZIAŁ POWIATOWY**

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Dworcowa 11 a
tel. /091/ 577 16 33

**POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM
STOWARZYSZENIE WYŻSZEJ UŻYTECZNOŚCI**

Koło Terenowe w Chociwlu
73-120 Chociwel
ul. Wojska Polskiego 6
tel./091/ 56 22 254

STOWARZYSZENIE CHORYCH NA SM

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Szczecińska 17
tel./091/ 834 01 36

STOWARZYSZENIE INTEGRACJI ŚRODOWISKOWEJ „NADZIEJA”

73-115 Dolice
ul. Ogrodowa 16
tel. /091/ 564 01 83

STOWARZYSZENIE Kobiet PO MASTEKTOMII „STOKROTKA”

73-110 Stargard Szczeciński
Pl. Majdanek 7
tel. /091/ 577 07 09

**STOWARZYSZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH RUCHOWO
I PRZYJACIÓŁ „POMOST”**

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Pogodna 14 - 16
tel. /091/ 834 11 75

STOWARZYSZENIE „SERCE DZIECIOM”

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Dworcowa 10a
tel. /091/ 578 52 52

**STOWARZYSZENIE NAUCZYCIELI I RODZICÓW DZIECI
ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**

73-110 Stargard Szczeciński
ul. K. Wielkiego 17
tel. /091/ 577 23 07

**ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

73-110 Stargard Szczeciński
ul. Chrobrego 21/29
tel. /091/ 577 50 96

**ZACHODNIOPOMORSKI ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI
NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA**

71-470 Szczecin
ul. Arkońska 45
tel./091/425 10 00

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77
tel. /022/ 551 77 00

PEŁNOMOCNIK RZĄDU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

00-362 Warszawa
ul. Gałczyńskiego 4
tel. /022/ 826-96-73